

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Narada jesienna z Ochrony Lasu

Szczecinek, 10.12.2018

Uwagi i wskazówki

- Przy uszkodzeniach koron **przez owady liściożerne** >60% (dla So,Md,Liść) lub >30% (dla Św,Jd) nadleśnictwo przeprowadza inwentaryzację stopnia defoliacji koron. Defoliacja określana jest wg skali:
 - 11-30% – żer słaby (1 stopień defoliacji)
 - 31-60%. – żer średni (2 stopień defoliacji)
 - 61-90%. – żer silny (3 stopień defoliacji)
 - >90% – żer bardzo silny (4 stopień defoliacji)
- Powierzchnia drzewostanów **wg % defoliacji** zestawiana jest na formularzach nr 12, które przesyłane są do ZOL i RDLP.
- RDLP sporządza zestawienie zbiorcze powierzchni drz-stanów uszkodzonych wg gatunków drzew i wysyła je do ZOL i IBL, w terminie do 30 listopada.
- Powyższe **stopnie uszkodzeń** obowiązują również na wykazach jesiennych poszukiwań (11) oraz obserwacji samic brudnicy mniszki na 20 drzewach (8).

Zmiany w IOL

Zarządzenie nr 28 Dyrektora Generalnego z dnia 3 sierpnia 2017 roku wprowadziło zmiany w sprawozdawczości kilku dokumentów

- Formularz 3,4 nadleśnictwo akceptuje w systemie SILPWeb w module sprawozdawczość w terminie **do 15 stycznia**. Do 31 stycznia RDLP po uzgodnieniu z ZOL zatwierdza formularze.
- Formularz 17 (raport z pozyskania posuszu wywrotów i złomów z okresu od 1.01 do 31.12) nadleśnictwo akceptuje w SILP **do 15.01**, zaś RDLP zatwierdza do 31.01.
- Formularz 19 (wykaz zbiorczy szkód powodowanych przez ssaki) nadleśnictwo akceptuje w SILP **do 30.06**, zaś RDLP zatwierdza do 15 lipca (przy ocenie szkód rozszerzono spalowanie o buka).

Nie spieszyć się z akceptacją przez n-ctwo – ZOL sporządza zestawienie występ. owadów, grzybów itp.. z kart sygnalizacyjnych, które przez RDLP przesyłane są do n-ctw.

Uwagi i wskazówki ogólne do form nr.3

- Nie czekać z wprowadzaniem występowania szkód od owadów (grzybów) do grudnia.
- W form 3, pow. występowania (uszkodzeń) nie może być mniejsza od powierzchni zabiegu ochronnego. Wyjątkiem jest pozycja „jeleniowate” gdzie ujmuje się pow. grodzień, smarowania itp..
- Przy występowaniu kilku sprawców na tej samej powierzchni (np. osutka, opieńka i smolik znacz.), w form. nr 3 wykazujemy pow. występowania i zwalczania smolika znaczonego, zaś w form. nr 4 - powierzchnię wystąpienia osutki, oraz opieńki.
- Przy rozproszonym występowaniu szkód – podajemy pow. całego wydzielenia, przy szkodzie skupionej – podajemy powierzchnię faktycznego wystąpienia szkody.
- Przy wielokrotnym zabiegu ochronnym na tej samej pozycji, podajemy największą powierzchnię ze wszystkich wykonanych zabiegów lub powierzchnię całej pozycji (np. smolik znaczony).

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	Chrabąszczowate (pędraki)	wyst. – powierzchnie zagrożone na podstawie wyników badań zapędrczenia gleby z jesieni poprzedniego roku i wiosny br. , oraz pow. z uszkodzeniami sadzonek powyżej 5% (na szkółkach) oraz 10% (na uprawach). <u>Nie dublować powierzchni.</u> zwalcz. – chemiczne poprzez aplikację prep. Dursban na szkółce (w uprawach – po derogacji) lub mechan. (orka, wybieranie przy pieleniu- szkółka). <u>Nie należy dublować powierzchni.</u>						
82	Rolnice							

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	Chrabąszcze (imago)	wyst. – powierzchnie z intensywną rójką chrabąszcza oraz powierzchnie zwalczania (nie dublować tych samych powierzchni).						
17 55	Guniak, Ogrodnica (imago)	zwalcz. – chemiczne (zgodnie z protokołem skuteczności zabiegu), oraz mechaniczne (strząsanie i zbiór imaga).						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
100	Szeliniaki	<p>wyst. – uszkodzenia lub wypady ponad 10% sadzonek na całej powierzchni lub na fragmencie uprawy oraz powierzchnie zwalczania.</p> <p>zwalcz. – chemiczne (po derogacji w wyjątkowych sytuacjach) lub mechaniczne (przy zwiększonej ilości pułapek szeliniakowych (łącznie >10 szt/ha) – wálki, dołki z krążkami, pułapki feromon., itp..).</p>						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
95	Smolik znaczony	<p>wyst. – uszkodzenia lub wypadki obemujące ponad 10% sadzonek na całej powierzchni lub na fragmencie uprawy (zwłaszcza gdy wskazane są poprawki), oraz powierzchnie z karty sygnalizacyjnej.</p> <p>zwalcz. – mechaniczne (wyrywanie lub wycinanie zasiedlonych przez smolika sadzonek i ich palenie) oraz zwalczanie za pomocą pułapek klasycznych (tyczki wbite w glebę).</p>						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
58	Opaślik sosnowiec	<u>Występowanie</u> na podstawie kontroli liczebności opaślików na drzewkach zgodnie z pkt 2.3.1 obowiązującej IOL – T 1 84 Rozwalek korowiec na podstawie kontroli ilości korowca pod opaskami lepowymi zgodnie z pkt 2.3.2 obowiązującej IOL – T 1 133 Zwójki sosnowe na podstawie kontroli stopnia uszkodzenia pędów szczytowych, zgodnie z pkt 2.4 obowiązującej IOL – T 1 <u>Zabiegi ochronne</u> – zgodnie z zaleceniami ZOL						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Pozostałe szkodniki upraw i młodników.	wyst. – na podstawie informacji ZOL (odpowiedź na kartę sygnalizacyjną) oraz uszkodzenia lub wypadki powyżej 5% (na szkółce) lub 10% (na uprawie lub w młodniku). Występowanie odnosimy do całej powierzchni lub jej fragmentu. zwalcz. – ? (po ustaleniu z ZOL).						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp. 2 0	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
40 20 21	Mszyca bukowa Inne mszyce na gat iglastych Inne mszyce na gat liściastych	wyst. – na podstawie informacji ZOL (odpowiedź na kartę sygnalizacyjną) oraz opanowanych lub uszkodzonych 5% sadzonek (na szkółkach) i 10% sadzonek (na uprawach). zwalcz. – chemiczne na szkółkach lub na uprawach (preparatami dozwolonymi przez FSC)						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Brudnica mniszka	<p>wyst. – z prognozy zagrożenia z roku poprzedniego (na podstawie ilości samic na 20 drzewach) oraz oceny zagrożenia w danym roku (na podstawie ilości gąsienic na drzewach lepowych lub w koronach ściętych drzew). Bierzemy pod uwagę zagrożenie słabe (+), średnie (++) i silne (+++). Jednocześnie dochodzi powierzchnia d-stanów uszkodzonych >30% (z form. nr 12). <u>Nie dublować powierzchni.</u></p> <p>zwalczanie – zgodne z protokołem skuteczności z przeprowadzonych zabiegów ratowniczych.</p> <p><u>Stosowanie prep. Foray 76B – zabieg biologiczny</u> <u>Dimilin 480EC – zabieg chem.</u></p>						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
96 69 3 62 90	Strzygonia choin. Poproch cetyniak Boreczniki sosn. Osnuja gwiaźdz. Siwiotek borowiec	wyst. – bierzemy pod uwagę zagrożenie słabe (+), średnie (++) i silne (+++) z ubiegłorocznych jesiennych i tegorocznych wiosennych poszukiwań, zagrożenie ze ścinki drzew (jaja, gąsienice) oraz powierzchnie d-stanów uszkodzonych > 30% (z form. nr 12). <u>Nie dublujemy tych samych powierzchni.</u> zwalczanie – zgodne z protokołem skuteczności z przeprowadzonych zabiegów ratowniczych.						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Barczatka sosn. Pierwotne drzewostanów liść.	<p>wyst.– jak mniszka oraz zagr. słabe, średnie, silne z jesiennych poszukiwań ubiegłego roku.</p> <p>wyst.– na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji defoliacji koron i wypełnienia form. nr 12 . Z formularza podajemy pow. z uszkodzeniami > 30% (uzupełnieniem są wyniki z drzew lepowych – dla miernikowców, lub z wazonów – metodyka ZOL w ramach TSOL).</p> <p>zwalczanie – zgodne z protokołem skuteczności z przeprowadzonych zabiegów ratowniczych.</p>						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Szkodniki wtórne:	<p>wyst. – drzewostany z gniazdową lub powierzchniową formą występowania posuszu, w wyniku której powstanie potencjalna powierzchnia do odnowień, odnowień luk (dolesień) lub wykonana zostanie trzebież sanitarna. Do określenia sprawcy należy przyjąć dominującego szkodnika. Przy jednej luce podajemy powierzchnię luki, przy wielu lukach lub powierzchniowym występowaniu posuszu obejmującym min. 10% drzew – pow. wydzielenia.</p> <p>zwalcz. – pow. zabiegu to pow. luki lub wydzieleń w których usuwano drzewa zasiedlone.</p>						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Pozostałe szkodniki	<p>wyst. – na podstawie informacji ZOL (odpowieź na kartę sygnalizacyjną). Ewentualną metodykę kontroli i oceny zagrożenia ustali ZOL.</p> <p>zwalcz. – ? (po ustaleniu z ZOL)</p>						

Powierzchnia występowania nie może być mniejsza od powierzchni zwalczania

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
141	Gryzonie	<p>wyst. – wykazujemy powierzchnie upraw na których przez gryzonie uszkodzonych jest więcej niż 10% drzewek. Przy mniejszym % uszkodzeń, ZOL może zalecić przeprowadzenie oceny zagrożenia na podstawie kontroli odłowu gryzoni za pomocą pułapek zatraskowych z przynętą (metoda opisana w obowiązującej IOL).</p> <p>Zabieg ochronny – zabezpieczanie drzewek poprzez smarowanie repelentami lub zastosowanie innych dopuszczonych środków chemicznych (na szkółce). Z wyjątkiem repelentów są to środki niezalecane przez FSC.</p>						

Lp.	Gatunki szkodników	Powierzchnia w ha						
		Występowania		Zabieg ochronny				
		LP*	LN**	LP*	LN**	Mech.	Biol.	Chem.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
135 136 137 138 139 142	Jeleniowate Żubr Łoś Dzik Zając Bóbr	wyst. – szkody ewidencjonowane są przez <u>form. nr 18</u> zwalcz. – zabiegi ochronne przeciwko szkodom powodowanym przez zwierzynę odnosimy do jeleniowatych. mech: grodzenie, rysakowanie, pakułowanie, stosowanie osłonek (bez drzew zgryzowych). chem.: stosowanie repelentów.						

Uwagi i wskazówki ogólne

- Pędraki na szkółce (użytkowanie???, przeznaczenie???)
- Tegoroczna susza wpłynęła na zwiększenie zawartości cukrów w roślinach, co znacznie poprawiło warunki dla bytowania foliofagów, kambio-i ksylofagów – przeżywalność larw, wzrost wymiaru osobników imaginalnych, ilościowy wzrost samic w populacji, zwiększenie płodności samic.
- Zwiększenie aktywności szkodników wtórnych – kornik drukarz, rytownik pospolity, przypłaszczek (drzewostany), smolik znaczony (uprawy).
- Korowanie pni oraz palenie gałęzi i pozostałości poeksploatacyj. jest konieczne w przypadku narastania zagrożenia ze strony niektórych kambio- i ksylofagicznych owadów lub patogenicznych grzybów (rak Md, Jd, Tp – przy dużym ognisku chorobowym).

Dziękuję za uwagę

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Dyrekcja Generalna
Lasów Państwowych
ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. nr 3
02-362 Warszawa
sekretariat@lasy.gov.pl
tel. +48 22 322 33 44,
fax +48 22 233 44 55